

# Cuprins

Cuvânt-înainte .....	5
----------------------	---

## Partea întâi

### FUNDALUL ISTORICO-GEOGRAFIC

I. BISERICA SIRO-ORIENTALĂ: DOUĂ PREMISE .....	23
1. O Biserică între două imperii: persecuții și izolare .	23
2. Școlile persane și afirmarea de sine a teologiei antiohiene .....	31
II. SOCIETATE ȘI BISERICĂ ÎN MESOPOTAMIA ÎN SECOLUL LUI ISAAC .....	39
1. Persani, bizantini și arabi .....	39
2. Biserica siro-orientală în secolul VII .....	41
III. MONAHISMUL SIRO-ORIENTAL ȘI DEZVOLTAREA LUI PÂNĂ LA SFÂRȘITUL SECOLULUI VII .....	51
1. Câteva observații despre primele secole .....	51
2. Reforma lui Avraam din Kashkar .....	55
3. Monahismul în Bet Huzaye în vremea lui Isaac ..	59
4. „Comunitatea” lui Isaac .....	61

## Partea a doua

### ISAAC ȘI OPERA SA

I. VIAȚA LUI ISAAC .....	75
1. Problema izvoarelor .....	75
2. Profil biografic .....	79

II. OPERA ÎN ORIGINALUL SIRIAC . . . . .	91
1. Partea întâi . . . . .	93
2. Partea a doua . . . . .	95
3. Partea a treia . . . . .	98
4. Partea a cincea . . . . .	99
5. Opere îndoielnice sau neautentice . . . . .	102
6. Schiță de analiză formală . . . . .	107
III. UNIVERSUL TEOLOGIC AL LUI ISAAC . . . . .	115
1. Scriptura în Biserica siro-orientală . . . . .	120
2. „Fericitul tâlcuitor”: Teodor al Mopsuestiei . . . . .	124
3. „Luminătorul minții”: Evagrie Ponticul . . . . .	136
4. „Fericitul Ioan din Apamea”: Ioan Singuraticul . . . . .	146
5. „Fericitul episcop Vasile” și „fericitul Marcu Monahul” . . . . .	151

### Partea a treia

#### MARILE TEME ALE GÂNDIRII LUI ISAAC

I. CUNOAȘTERE ȘI UIMIRE . . . . .	157
1. Scriptura și alte locuri ale cunoașterii . . . . .	157
2. Treptele cunoașterii, până la uimire . . . . .	180
II. TAINA LUI DUMNEZEU ȘI TAINA OMULUI . . . . .	187
1. Chipuri și nume ale lui Dumnezeu . . . . .	187
2. Elemente de antropologie . . . . .	196
3. Răni și daruri: slăbiciune și încercări până la moarte . . . . .	207
III. ASCEZĂ ȘI LUPTĂ DUHOVNICEASCĂ . . . . .	225
1. Modurile ascezei: câteva premise . . . . .	227
2. Instrumentele luptei . . . . .	234
3. Fețele vrăjmașului . . . . .	253
4. Rod și dar . . . . .	272
IV. TREI TEME MAJORE . . . . .	289
1. De la rugăciune la non-rugăciune . . . . .	289
2. Smerenia — haina lui Dumnezeu . . . . .	306
3. Mila și compasiunea: adevărul lui Dumnezeu . . . . .	316

Cuprins	507
V. ESHATOLOGIA	341
1. Două temeuri teologice	343
2. Osândă și făgăduință	348
3. Implicații etice	358

Partea a patra  
POSTERITATEA

I. ISAAC ÎN RĂSĂRITUL CREȘTIN	367
1. Mediul siriac	367
2. Mediul greco-bizantin	370
3. Mediul rusesc	372
II. ISAAC ÎN OCCIDENTUL CREȘTIN	377
1. Franciscanii	382
2. Dominicanii	388
3. Benedictinii	389
4. Clericii regulari	392
5. Concluzie și trimitere	394
III. COMEMORARE LITURGICĂ ȘI ICONOGRAFIE	397
1. Memoria liturgică	397
2. Iconografia	399
IV. SPICUIRI DIN LUMEA ISLAMICĂ	403
1. Islamul și monahismul creștin	408
2. Mistica creștină și sufismul	411

Apendice  
VERSIUNILE

I. VERSIUNEA GREACĂ	417
1. Partea întâi	418
2. Opere incerte sau atribuiri eronate	425
II. VERSIUNEA ARABĂ	431
1. Trei scrisori despre asceză și viața de obște	431
2. Colecția a patruzeci de cuvinte	433
3. Colecția în patru cărți	434
4. Opere incerte sau fals atribuite	436

III. VERSIUNEA GEORGIANĂ . . . . .	439
1. Prima traducere . . . . .	441
2. A doua traducere . . . . .	442
IV. VERSIUNILE SLAVE ȘI ROMÂNEȘTI . . . . .	443
1. Prima traducere în slavonă . . . . .	443
2. Traducerile slavone ale lui Paisie Velicikovski . . . . .	446
3. Traduceri românești . . . . .	449
4. Traduceri rusești . . . . .	451
5. Isaac în <i>Filocalii</i> . . . . .	452
V. VERSIUNEA ETIOPIANĂ . . . . .	457
VI. VERSIUNEA LATINĂ ȘI VERSIUNI ÎN LIMBI ROMANICE . . . . .	461
1. Traducerea latină . . . . .	461
2. Traducerea franceză . . . . .	467
3. Traducerea portugheză . . . . .	467
4. Traducerea catalană . . . . .	468
5. Traducerea spaniolă . . . . .	468
6. Traduceri în italiană . . . . .	469
VII. ALTE TRADUCERI ÎN LIMBI MODERNE . . . . .	473
VIII. CONCORDANȚA CUVINTELOR <i>PĂRȚII ÎNTÂI</i> . . . . .	477

#### BIBLIOGRAFIE

1. Ediții și traduceri ale scrierilor lui Isaac . . . . .	483
2. Studii și texte de interes general . . . . .	485
3. Studii despre Isaac în special . . . . .	492
4. Cataloge ale manuscriselor și studii despre acestea . . . . .	496